

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Α')
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΟΜΑΔΑ Β')
ΤΡΙΤΗ 25 ΜΑΪΟΥ 2010
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

A1. Ο δοκιμιογράφος πραγματεύεται το θέμα των γρήγορων ρυθμών ζωής του σύγχρονου κόσμου που θα προκαλούσε κατάπληξη στον άνθρωπο του παρελθόντος. Επισημαίνει ότι οικονομικοί αναλυτές αποδίδουν το φαινόμενο αυτό της ταχύτητας στην κατίσχυση της μηχανής, που στον τομέα της παραγωγής περιόρισε το χρόνο, αλλά και μείωσε το κόστος των προϊόντων, που βέβαια πολλαπλασιάστηκαν και οδήγησαν στον καταναλωτισμό. Συνακόλουθα, ο άνθρωπος προσαρμόστηκε στη νέα πραγματικότητα των αυξημένων απαιτήσεων και των υπερβολικών αναγκών, επιδιδόμενος σε επιπλέον εργασία που επιβάρυνε τον ελεύθερο χρόνο του. Προκειμένου λοιπόν, όπως τονίζεται επιλογικά να αντεπεξέλθει σ' αυτά ο σημερινός άνθρωπος, διαρκώς βιάζεται και ζει σε αγχώδεις ρυθμούς που αποδυναμώνουν την ψυχή και το πνεύμα του, αφού το άγχος απομακρύνει από την περίσκεψη και την ποιότητα ζωής.

B1. Η υπερεργασία είναι ένα φαινόμενο του σύγχρονου τρόπου ζωής που συνδέεται με τον υπερκαταναλωτισμό και τη δημιουργία νέων, πλασματικών τις περισσότερες φορές αναγκών, στις οποίες ο μέσος άνθρωπος δεν μπορεί ν' αντεπεξέλθει οικονομικά. Έτσι, αναγκάζεται να θυσιάσει τον ελεύθερο χρόνο του και να αναζητήσει δεύτερη εργασία που θα του εξασφαλίσει το «εν ζην» και βέβαια την ψυχαγωγία, που με τη μορφή που προσφέρεται στις μεγαλουπόλεις, έχει υψηλό κόστος. Όλος αυτός ο αγώνας όμως να κατακτηθεί η ποιότητα ζωής, που κομμάτι της είναι η ψυχαγωγία, οδηγεί τελικά στην απομάκρυνση από αυτό το ζητούμενο, αφού ο ελεύθερος χρόνος έχει καταργηθεί στην προσπάθεια ν' αποκτηθούν τα οικονομικά μέσα που απαιτούνται.

B2. **a.** Η σύγκριση-αντίθεση είναι εμφανής αφού συγκρίνεται αντιθετικά παρελθόν – παρόν. «Ο, τι κι αν γινόταν ... περασμένων εποχών ... σήμερα ... πιο φτηνά από πριν».
β. Το παράδειγμα χρησιμοποιείται στην παρένθεση (π.χ. μια δαντέλα ή μια χαλκογραφία)

B3. συνώνυμα : υποθέσουμε , άποψη , εργάζεται , φτάνει , σύγχρονου αντώνυμα : αργά , επιβραδύνουν , παράλογη , έσοδα , φτωχό

B4. «Γι' αυτό το λόγο ... » αιτία
«Ωστόσο ... » αντίθεση

Γ.

Τίτλος

«Οι επιπτώσεις του άγχους στους νέους»

Πρόλογος

Είναι γεγονός ότι οι νέες και ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα κυρίως της τεχνολογίας επέδρασαν καταλυτικά στον τρόπο ζωής του σύγχρονου ανθρώπου, τόσο θετικά, βελτιώνοντας της συνθήκες διαβίωσής του, όσο και αρνητικά, καθώς οι αυξημένες απαιτήσεις και η ταχύτητα των σημερινών κοινωνιών, του στέρησαν τη γαλήνη και τη ψυχική του ηρεμία. Έτσι, το άγχος αποτελεί κομμάτι της σύγχρονης πραγματικότητας, ιδιαίτερα μάλιστα για τους νέους, που προσπαθούν να προσαρμοστούν σ' ένα υπερκαταναλωτικό κόσμο με φρενήρεις ρυθμούς και διαρκείς ανάγκες.

Κύριο θέμα

α. αρνητικές επιδράσεις του άγχους στους νέους

Ο νέος άνθρωπος βρίσκεται σε φάση δημιουργίας και διεκδικήσεων. Το άγχος όμως αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα.

- μείωση αποδοτικότητας
- καταστολή δημιουργικότητας
- απονέκρωση της σκέψης και των ικανοτήτων
- αδυναμία επίτευξης στόχων
- χαμηλή αυτοεκτίμηση
- έλλειψη αυτοπεποίθησης
- ψυχική αναστάτωση
- πνευματική σύγχυση
- έλλειψη ποιότητας ζωής (ο νέος δεν απολαμβάνει, δεν χαίρεται, αφού στερείται την ψυχική του γαλήνη και ισορροπία)
- εμφάνιση ψυχικών και σωματικών νοσημάτων που σχετίζονται με το άγχος

β. τρόποι αντιμετώπισης

Το ανεξέλεγκτο και μη δημιουργικό άγχος, το παθογενές δηλαδή άγχος που πλήττει το σύγχρονο νέο, έχει τις βάσεις του και τις γενεσιουργούς αιτίες του στη βαθιά κρίση του πολιτισμού μας. Έτσι, οι αρμόδιοι φορείς πρέπει να δίνουν την κατάλληλη αγωγή και παιδεία για να υπάρχει αυτοέλεγχος και πειθάρχηση του άγχους.

Η οικογένεια :

- πρέπει να μαθαίνει το νέο να διεκδικεί, χωρίς όμως να χάνει την πνευματική του ισορροπία
- οφείλει να τον στηρίζει, χωρίς να απαιτεί υπερβολικά και πάνω απ' τις δυνάμεις του νέου
- να χτίζει την αυτοπεποίθηση και την ψυχική αντοχή του, εμπνέοντας ασφάλεια και σιγουριά
- να μην εμπνέει απληστία και υπερβολική φιλοδοξία

Το σχολείο :

- δεν πρέπει να οδηγεί σε βαθμοθηρία και ανταγωνιστικό πνεύμα που διαλύει ψυχικά το νέο και του στερεί τη διάθεση δημιουργίας
- πρέπει να δίνει ίσες ευκαιρίες και διεξόδους για την μετέπειτα πορεία στην αγορά εργασίας
- να διδάσκει αληθινές αξίες, που δεν αφορούν μόνο τα υλιστικά πρότυπα που καταδυναστεύουν το νέο άνθρωπο.

Η πολιτεία

- να καταπολεμήσει την ανεργία, που είναι βασική πηγή άγχους για τους νέους
- να στηρίζει ποικίλα ενδιαφέροντα (αθλητισμό, τέχνη, ψυχαγωγία), που αποτελούν δημιουργικές διεξόδους του άγχους
- να μειώσει την κοινωνική ανισότητα και να δημιουργεί κράτος πρόνοιας που θα εμπνέει σιγουριά στον πολίτη και ειδικότερα στο νέο που έρχεται ν' αντιμετωπίσει την πραγματικότητα

Τα Μ.Μ.Ε.

- να μην εστιάζουν σ' επιδερμικά πρότυπα ομορφιάς και δήθεν ευτυχίας, που οι νέοι συνδέουν με τα υλικά αγαθά και που αγχώνονται ν' αποκτήσουν
- να προωθούν αξίες, που νοηματίζουν τη ζωή και ηρεμούν την ψυχή (όπως η αλληλεγγύη)

Τέλος οι εκπρόσωποι της θρησκείας και οι διανοούμενοι πρέπει να προβάλλουν την αξία του πνεύματος, που δίνει ψυχικό σθένος και ισορροπία, ώστε η καθημερινότητα να μην γίνεται άχθος και βέβαια άγχος.

Επίλογος

Είναι επομένως αδήριτη ανάγκη να αντιληφθεί ο σύγχρονος άνθρωπος και ιδιαίτερα ο νέος που είναι πιο ευάλωτος, ότι το άγχος είναι μια κατάσταση νοσηρή που απομυζά την ενέργεια και τη δημιουργικότητα.

Γι' αυτό, πρέπει να αναπτύσσει ισχυρές άμυνες απέναντι στη νέα πραγματικότητα των μεγάλων ταχυτήτων και απαιτήσεων, ώστε να ελέγχει ο ίδιος τη ζωή του με πνεύμα αισιοδοξίας και σιγουριάς.